

## YTTRANDE

Dnr Ju2017/04519-1

Regeringskansliet  
Justitiedepartementet  
103 33 Stockholm

Stockholm den 9 oktober 2017

### Meddelarskyddslagen – fler verksamheter med stärkt meddelarskydd (SOU 2017:41)

#### Sammanfattning

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att

- stärkt meddelarskydd enligt meddelarskyddslagen ska införas inom verksamhet som bedrivs som interregional, regional och lokal kollektivtrafik, samt att
- särskild kollektivtrafik i form av särskilda persontransporter inom färdtjänst, riksfärdtjänst och skolkjuts ska omfattas av meddelarskyddslagen.

#### Allmänt

Införande av meddelarskydd även för anställda och uppdragstagare hos privata juridiska personer som utför verksamhet inom hälso- och sjukvården samt äldreomsorgen var en principiellt viktig reform. Meddelarskydd är ett viktigt bidrag till medborgarnas insyn i verksamheter som är finansierade av dem via staten, landsting och kommuner. Insyn ger möjlighet till ansvarsutkrävande och är en förutsättning för att förtroendet för den offentliga verksamheten upprätthålls.

Samtidigt innebär ett utökad meddelarskydd att det också tillskapas större möjlighet för den tredje statsmakten, de fria massmedierna, att även få inblick i en växande privat bedriven offentligt finansierad verksamhet. Massmedial inblick är i sämsta fall den enda granskning som utförs då offentliga finansiären inte utövar den i tillräcklig grad eller omfattning. Förutsättningarna för sådan insyn bör därför underlättas. SPF Seniorerna utvecklade dessa synpunkter i sitt yttrande över remissen av *Ökad insyn i välfärden* (SOU 2016:62).

#### SPF Seniorerna

Hantverkargatan 25, Box 225 74, 104 22 Stockholm

Tel 08-692 32 50 [info@spfseniorerna.se](mailto:info@spfseniorerna.se)

Org nr 88 80 00-2830 Pg 607678-0 Bg 5959-0182

[www.spfseniorerna.se](http://www.spfseniorerna.se)

Ett fungerande meddelarskydd kräver förutsebarhet och tydlighet både för anställda och verksamhetsutövare. När det gäller små verksamheter kan praktiken vara en annan. Meddelarfrihet och meddelarskydd i sådana sammanhang riskerar att utgöra en chimär. I praktiken har inte en visselblåsare i en liten verksamhet något anonymitetsskydd, eftersom alla i en trängre krets känner alla. I realiteten finns inte heller något skydd mot sanktioner från arbetsgivarens eller uppdragsgivarens sida, oavsett om denne i sin tur skulle riskera att drabbas av sanktioner. Det finns tyvärr alldeles för många fall då just visselblåsaren dragit det kortaste strået. Trots det sagda delar vi utredningens principiella hållning.

### 6.2.1 Interregional, regional och lokal kollektivtrafik ska omfattas av lagens tillämpningsområde

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att stärkt meddelarskydd enligt meddelarskyddslagen ska införas inom verksamhet som bedrivs som interregional, regional och lokal kollektivtrafik.

Förslaget innebär att redan befintligt meddelarskydd utvidgas till kollektivtrafikens område vilket kommer att förbättra dess öppenhet och genomskinlighet. Kollektivtrafik styrs till stor del av politiska beslut och är av vikt för ett fungerande samhälle. Många seniorer är beroende av kollektivtrafiken för sin egen rörlighet.

### 6.2.2 Viss särskild kollektivtrafik (särskilda persontransporter) ska omfattas av lagens tillämpningsområde

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att särskild kollektivtrafik i form av särskilda persontransporter inom färdtjänst och riksfärdtjänst ska omfattas av meddelarskyddslagen.

Samma skäl som anges ovan under 6.2.1 om interregional, regional och lokal kollektivtrafik gäller särskild kollektivtrafik i form av särskilda persontransporter inom färdtjänst, riksfärdtjänst.

I detta ärende har arbetsutskottet beslutat. Martin Engman, samhällspolitisk chef, har varit föredragande.



Eva Eriksson  
Förbundsordförande